ADVIES 1617

Voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur en jeugd (Minidecreet III)

Datum: 1 februari 2017
Voorzitter: Nozizwe Dube
Aanwezigen: Aernouts Fried, Baetens Jo, Bouzouf Mo, Daniels Hanne, De Ceulaer Niels, Meeus Frederik, Meylemans Eveline, Rastelli Simon, Safi Hella, Seynaeve Koen, Van der Elst Derkje, Van Reckem Nicolay, Vandeghinste Nicky, Verreet Simon

De Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 1 februari 2017, onder voorzitterschap van Nozizwe Dube adviseert unaniem het volgende:

1. Maak afspraken over de ondersteuning van lokale besturen. De expertise van de medewerkers van de provinciale jeugddiensten moet hiervoor worden ingezet. 3

2. Communiceer deze wijziging in de voorwaarden duidelijk aan de gesubsidieerde organisaties. 3

3. Start nu met het decretale werk om de overheveling van het provinciaal jeugdbeleid naar de Vlaamse Overheid te realiseren. 3

4. Zorg ervoor dat de sector niet de dupe wordt van bestuurlijke wijzigingen. 4

5. Leg de middelen voor de uitbating van jeugdverblijfcentrum Hanenbos vast. 4

6. Maak werk van een duidelijke profilering van het jeugdverblijfcentra Hanenbos. Blijf zorgen dat jeugdwerk de prioritaire doelgroep blijft. 4

7. Wees bewust van de absurditeit van de beslissing om de middelen van de beleidsprioriteiten Lokaal Cultuurbeleid te herzien. Ze is niet consequent met eerdere beslissingen van de Vlaamse Regering. 5

1 Situering

Het voorontwerp van decreet houdt een wijziging in van twee decreten in het beleidsveld Jeugd. Om die reden werd de Vlaamse Jeugdraad op 30 november 2016 om advies gevraagd. Het betreft wijzigingen van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid en van het decreet van 6 juli 2012 houdende subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst Jeugdtoerisme. Door de vernieuwde taakstelling van de provincies en de bijhorende wijziging in financiering, dienen deze twee decreten aangepast te worden.

Naast de wijzigingen in de decreten “Jeugd”, machtigt de voorgelegde tekst de Vlaamse Regering ook om mee te werken aan de vzw Z33, mee te werken aan de organisaties vzw Cultuurloket, vzw Daarkom, vzw De Buren en het Concertgebouw Brugge. Het voorontwerp bepaalt verder dat de Vlaamse Regering enkele dossiers van gemeenten binnen het decreet lokaal cultuurbeleid opnieuw zal beoordelen (Begijnendijk, Herne, Kaprijke, Linter, Merchtem en Riemst, Hoogstraten, Sint- Pieters-Leeuw, Tervuren en Zaventem). De Vlaamse Regering wil verder ook volgende decreten wijzigen: het decreet betreffende de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal-en letterkunde, het decreet houdende de oprichting van het Vlaams Fonds voor de Letteren. Tot slot schrijft het voorontwerp voor om geen infrastructuur meer ter beschikking te stellen voor vzw Daarkom , en wel voor het Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel.

Dit voorontwerp van decreet wordt in de onderstaande tekst “Minidecreet 3” genoemd.

Dit advies werd besproken op de Algemene Vergadering van 7 december 2016, en voorgelegd aan de Commissie Jeugdwerk op 21 december 2016. Het advies werd unaniem bekrachtigd op 1 februari 2017.

2 Advies

2.1 Wijziging decreten in functie van beslissing afslanking provincies

De Vlaamse Jeugdraad adviseert de wijzigingen omtrent de provincies en het jeugdbeleid als **positief.**

Het voorontwerp moet uitvoering geven aan de beslissing om de provincies geen bevoegdheid meer te geven over jeugd[1]. Het schrapt concreet de verwijzingen naar de provinciale ‘lokale’ initiatieven en de taak van de organisatie VVJ om in deze de provinciebesturen te ondersteunen.

In de decretale taakomschrijving van de Vereniging voor Vlaamse Jeugddiensten - zoals omschreven in het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd Jeugd- en kinderrechtenbeleid - wordt de verwijzing naar het ondersteunen van de provincies geschrapt.

Als de provincies geen taken meer opnemen m.b.t. het jeugdbeleid, moeten ze er hierin ook niet ondersteund worden. Het lijkt ons wel zinnig om de expertise van de provinciale medewerkers te gebruiken in de verdere ondersteuning van het lokaal jeugdbeleid. Tenslotte moeten ook zij een plaats krijgen in de structuren van de Vlaamse Overheid.

Deze medewerkers hadden en hebben nog steeds ook een taak in het coachen, stimuleren van netwerken en vorming van gemeentebesturen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en verenigingen. Het lokaal niveau voeden en inspireren is steeds de kerntaak geweest van de VVJ. Na de inkanteling van het decreet lokaal jeugdbeleid in het gemeentefonds, verdween ook een groot deel van de controlerende taak van de Vlaamse Overheid. De Vlaamse Overheid kreeg meer een ‘coachende rol’ t.o.v. die lokale besturen. De Vlaamse Jeugdraad is ervan overtuigd dat de nodige afspraken tussen de organisatie VVJ, de provincies en de Vlaamse Overheid nodig zijn. Zo vermijden we dubbel werk.

[1] Decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies

Maak afspraken over de ondersteuning van lokale besturen. De expertise van de medewerkers van de provinciale jeugddiensten moet hiervoor worden ingezet.

Ook in de artikelen 9 en 11 van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd Jeugd - en kinderrechtenbeleid worden de provincies en hun bestuur geschrapt. Met als gevolg dat de provinciaal initiatieven niet meer meetellen in de kwantitatieve voorwaarden voor de subsidiering van jeugdorganisaties. Het provinciaal initiatief is geen lokaal initiatief meer, en kan dus niet meer gebruikt worden in de verantwoording van de gegeven subsidiegelden. De Vlaamse Jeugdraad oordeelt dat deze wijziging, gezien de voorgaande regeringsbeslissing, niet meer dan billijk is.

Communiceer deze wijziging in de voorwaarden duidelijk aan de gesubsidieerde organisaties.

Omdat de decretale afhandeling van de bevoegdheidsoverdracht hierbij in een definitieve plooi valt, geven we alsnog enkele belangrijke aandachtspunten mee voor de toekomst van het proces.

Start nu met het decretale werk om de overheveling van het provinciaal jeugdbeleid naar de Vlaamse Overheid te realiseren.

Zorg dat het decretaal werk om de activiteiten en van de provincies een plaats te geven binnen de Vlaamse Overheid, op tijd start. In 2018 vervalt de mogelijkheid van de provincies om nog initiatieven te nemen voor jeugd en jeugdwerk, en moet het alternatief duidelijk zijn.

Voor Jeugd is er al een groot deel duidelijk. Er zou een nieuw decreet bovenlokaal jeugdwerkbeleid komen dat een plaats moet bieden aan de huidige regelgeving rond bovenlokale jeugdhuizen. Ook moet dit een oplossing bieden voor de regularisatie van de historische tewerkstelling subsidies. De focus wordt hierbij gelegd op de werkingen met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Daarnaast wil de Vlaamse Regering hiermee het provinciaal beleid voor en de ondersteuning van jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een handicap verder zetten. De energie rond Jeugdwerk voor Allen kan hier ook een plaats in krijgen. Voorlopig ervaart de Vlaamse Jeugdraad deze voorstellen als positief. We verwachten verder betrokken te worden in het te lopen proces.

Het decretale werk hierrond wordt voorbereid in de Reflectiegroep Lokaal. We vragen aan de minister om dit overleg met de belanghebbenden te gebruiken en voorstellen af te toetsen. Een decreet schrijven op een jaar tijd is krap, maar haalbaar als er tijdig van start wordt gegaan.

Het decreet bovenlokaal jeugdwerk kan geen plaats bieden aan al de taken die een provincie t.o.v. ‘jeugd’ deed. Het is echter wel zo dat een aantal taken *ad nominatum* aan organisaties kunnen worden toegewezen. In het kader van een ‘warme overdracht’ moet hier vooral snel duidelijkheid komen. Organisaties maken nu hun plannen voor de komende jaren, omdat ze hun beleidsnota’s moeten indienen. Bijkomende opdrachten zouden op zijn minst voorgesteld kunnen worden door de overheid. Er moeten nog oplossingen gezocht worden inzake ondersteuning fuifbeleid, organisatie rock- en popconcours, participatie van jongeren aan het provinciaal beleid, inclusieve speelpleinen, jeugdlokalen … . Over de wijze waarop deze taken een plaats krijgen in het jeugdwerklandschap, vraagt de Vlaamse Jeugdraad om snel betrokken te worden.

Zorg ervoor dat de sector niet de dupe wordt van bestuurlijke wijzigingen.

Een bestuurlijke transitie is moeilijk. Toch vrezen we dat de complexiteit van de oefening ervoor zorgde dat heel wat initiatieven uitgesteld werden. Wat op zijn beurt weer gevolgen gaf voor de uitgegeven en beschikbare middelen voor Jeugd en Jeugdwerk. Het aanslepen van deze oefening heeft sowieso voor stilstand en achteruitgang gezorgd. De vooropgestelde planmatige aanpak op basis van de objectieve cijfers uit een vastgelegd beginjaar, is geen realiteit geworden. De huidige beschikbare middelen (ongeveer 3,9 miljoen euro) zijn vastgelegd na een lang onderhandelingsproces tussen de provincies en Vlaanderen. Het werd een kwestie van geven en nemen.

Dit budget is nog onderhevig aan een aantal voorafnames. De middelen van het jeugdverblijfcentrum Hanenbos, die overgaan van de provincie Vlaams-Brabant naar de Vlaamse Overheid wegen het zwaarste door. Momenteel is er nog geen budget vastgelegd voor de uitbating van Hanenbos. Deze onbekende zorgt ervoor dat het moeilijk is om de financiële kant van deze operatie als afgerond te bestempelen. Er is dus - volgens de Vlaamse Jeugdraad - nog een onbekend zwart gat.

We hebben dus nog steeds geen correct beeld van het totale beschikbare budget voor de uitvoering van het decreet bovenlokaal jeugdwerk en de beschikbare middelen voor de organisaties en hun toegewezen taken. De Vlaamse Jeugdraad vraagt om deze duidelijkheid snel te hebben. Het budgettair plaatje is nodig om de decreetsvoorbereiding zinnig aan te vatten. We willen als sector mee nadenken over de toekomst, en daarbij de nieuwe opportuniteiten zien. Maar we willen ook dat de overdracht gepaard gaat met de juiste bijhorende middelen.

2.2 Jeugdverblijfcentrum Hanenbos

De Vlaamse Jeugdraad adviseert de vooropgestelde decretale wijziging en dus de inkanteling van Hanenbos in de structuur vzw ADJ als **positief**.

Leg de middelen voor de uitbating van jeugdverblijfcentrum Hanenbos vast.

Het door de provincie Vlaams-Brabant beheerde jeugdverblijf Hanenbos te Dworp wordt op 1 januari 2018 overgenomen door de Vlaamse Overheid. Voor het beheer van jeugdverblijven, zoals dus nu Hanenbos, doet de Vlaamse Overheid een beroep op de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. Zij beheert ook de centra ‘De Hoge Rielen’ en ‘Destelheide’. De jeugdsector heeft een belangrijke stem in het beheersorgaan ADJ. We geven dan ook graag onze adviespunten mee met betrekking tot de inkanteling van Hanenbos in ADJ.

Vooreerst moet er duidelijkheid komen over de beschikbare middelen. (Zie vorig adviespunt). Deze onbekende factor weegt zwaar door op de balans. Het uiteindelijk beschikbare budget voor het decreet bovenlokaal jeugdwerk en de flankerende maatregelen hangt nauw af van het budget van dit jeugdverblijfcentrum.

Maak werk van een duidelijke profilering van het jeugdverblijfcentra Hanenbos. Blijf zorgen dat jeugdwerk de prioritaire doelgroep blijft.

Daarnaast vindt de Vlaamse Jeugdraad het opportuun om te onderzoeken hoe twee jeugdverblijfcentra, uitgebaat door dezelfde organisatie, in dezelfde gemeente complementair kunnen werken. Het vraagt onderzoek naar de profilering van Hanenbos en naar het profiel van de jongeren die men wil bereiken. Twee verblijfcentra op een korte afstand kunnen maar werken als ze een eigen *smoel* hebben.

De modaliteiten van deze overdracht zijn nog niet bekend, maar de opname bij ADJ vzw heeft voordelen voor het jeugdwerk. Aangezien het jeugdwerk onze meest prioritaire doelgroep is, heeft ADJ vzw aparte regelingen voor het

jeugdwerk en dan in het bijzonder qua reserveringstermijnen en tarieven. Die zijn veruit het meest gunstig voor jeugdwerkinitiatieven. We hopen dezelfde garanties te krijgen bij het centrum Hanenbos.

2.3 Lokaal Cultuurbeleid

De Vlaamse Regering vindt het – met het voorgelegde voorstel - opportuun om die gemeenten die intekenden op de prioriteiten van het lokaal cultuurbeleid, en waarvan dit niet resulteerde in subsidiering, opnieuw te evalueren en na te gaan of ze nu wel zouden voldoen. Indien de genoemde gemeenten nu wel voldoen aan de beleidsprioriteiten – waar hun collega-gemeenten niet meer aan moeten voldoen om middelen te krijgen – worden de beschikbare middelen opnieuw verdeeld over al de verschillende steden en gemeenten die voor 2014 intekenden op de beleidsprioriteiten.

De Vlaamse Jeugdraad adviseert dit **negatief**, en wil hiermee het kritische advies van de SARC versterken.

Gezien onze weerstand op de beslissing om de middelen van het lokaal jeugdbeleid over te dragen aan het Gemeentefonds en bijgevolg het decreet lokaal jeugdbeleid uit te hollen, zijn we bijzonder kritisch over de voorgestelde wijzigingen in het gelijkaardige decreet lokaal cultuurbeleid. Ze zijn niet consequent de eerder genomen beslissing.

> Wees bewust van de absurditeit van de beslissing om de middelen van de beleidsprioriteiten Lokaal Cultuurbeleid te herzien. Ze is niet consequent met eerdere beslissingen van de Vlaamse Regering.

We bestempelen deze beslissing als absurd want het bouwt verder op afspraken en voorwaarden die niet meer voor de belanghebbenden gelden.

Het decreet lokaal cultuurbeleid schreef voorwaarden voor subsidiëring voor. De genoemde gemeenten in het decreet voorstel haalden deze voorwaarden niet. In 2014 schafte de Vlaamse Regering deze voorwaarden voor de gemeenten af, met uitzondering van de faciliteitengemeenten in de Rand rond Brussel en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De bijhorende middelen werden voortaan rechtstreeks via het Gemeentefonds aan de lokale besturen gegeven. Met het huidige voorstel kunnen de niet geselecteerde gemeenten alsnog aanspraak maken op middelen, op basis van voorwaarden niet meer voor de meeste lokale besturen gelden.

Verder benoemen we dit als inconsequent want we spreken hier over middelen voor het lokaal cultuurbeleid en de uitbouw van de gemeenschapscentra. De facto oormerk je deze middelen hiervoor, terwijl dit juist één van de zaken was die de regering bij de uitholling van het decreet wou vermijden. De middelen voor lokaal cultuurbeleid blijven in de ogen van de Vlaamse Regering dus geoormerkt. De Vlaamse Jeugdraad stelt de vraag of dit voor de middelen voor het lokaal jeugdbeleid ook zo is.

We stellen ons verdere vragen over deze beslissing:

- Wat met gemeenten die nog geen cultuurcentrum hebben en die ook ondersteuning willen vanuit de Vlaamse Overheid? Kunnen zij ook opnieuw intekenen?
- Wat met de begroting van de reeds erkende lokale besturen in dit decreet? Zij rekenen op die middelen, die nu verminderen als er andere besturen een deel van de koek vragen?
- Wat zijn de gevolgen voor het decreet lokaal jeugdbeleid?